

By GoodReason

Tervetuloa systemien
maailmaan!

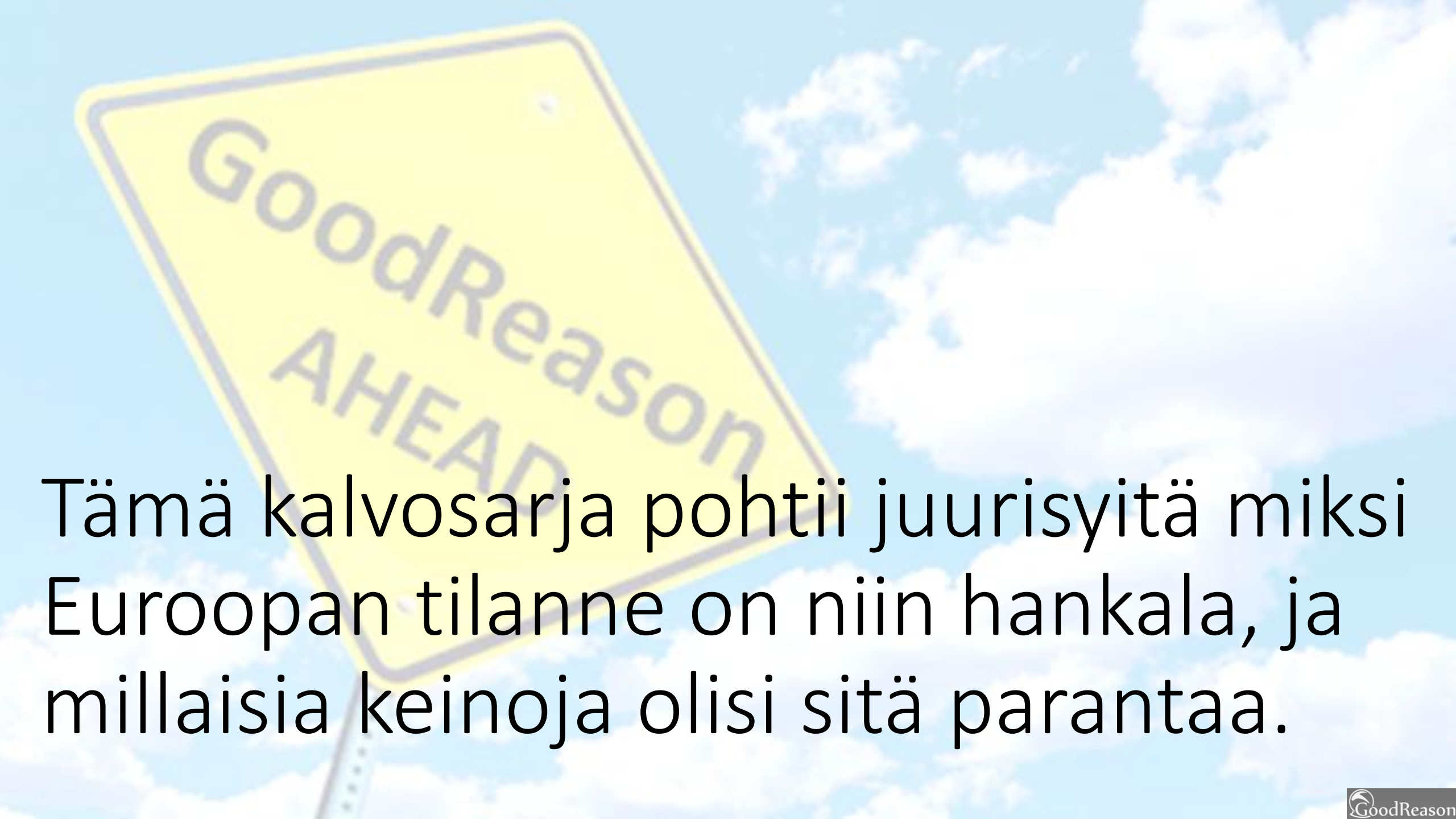
Systemi selittää!

Opi ymmärtämään systemi!

Pakolaiskriisi: EU

Kuinka lähestyä Euroopan pahinta ongelmaa?

Erkki Laitila maaliskuu 2016 © erkki.laitila@goodreason.fi

GoodReason
AHEAD

Tämä kalvosarja pohtii juurisyitä miksi Euroopan tilanne on niin hankala, ja millaisia keinoja olisi sitä parantaa.

YLEISTÄ JA ERIKOISTA

YLEISTÄ:

Pakolaiskriisi on pahin ongelma Eussa ja Euroopan alueella 2000-luvulla, ehkä vielä pitkään:

- Inhimillinen katastrofi
- Valtavan kallis, suuri riski, uhkaa romuttaa EU:n

ERIKOISTA:

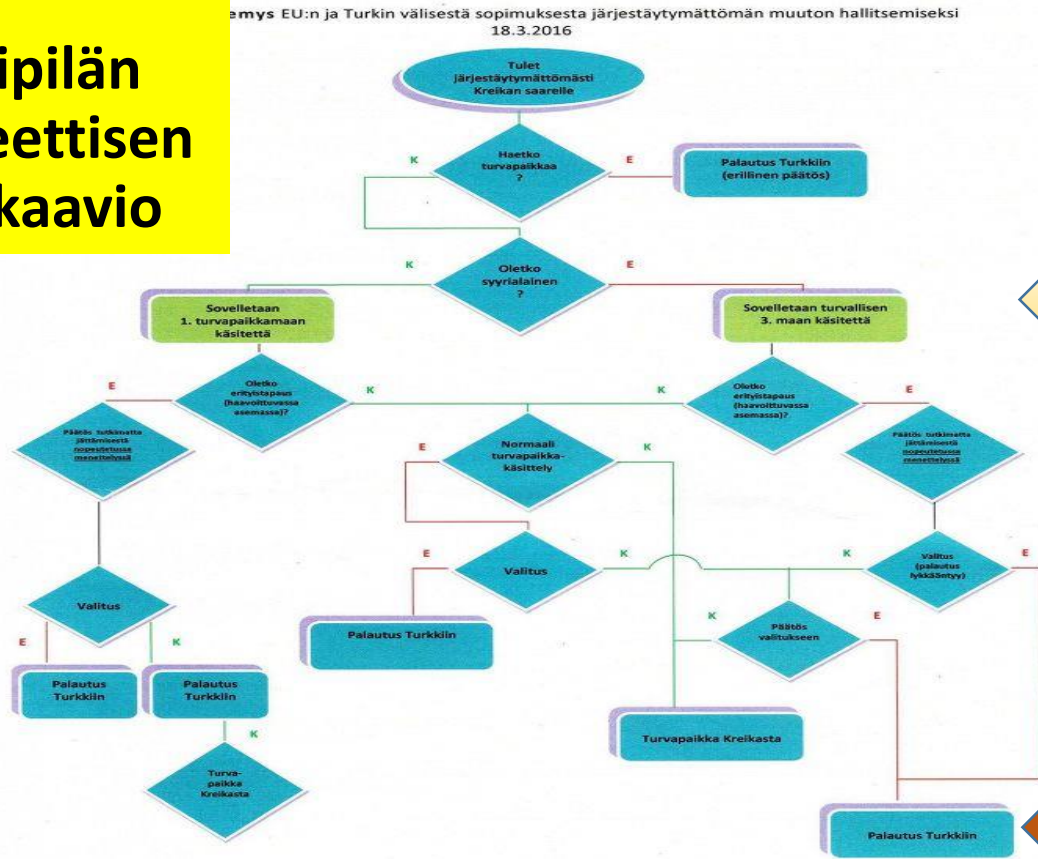
Sen ratkaisua mieltivät ”puhtaat” poliitikot. Minkäänlaisia ongelmanratkaisun tai systeemiajattelun asiantuntijoita ei ole käytetty. Tämä selviää siitä, että mitään julkista aineistoa sen ratkaisemisesta ei ole esitetty (yhtä Sipilän kaaviota lukuunottamatta).

Yliopistolaitos on epäonnistunut ihmisten kouluttamisessa tämän suhteen, ja arjen ongelmat (sota ja ihmisten kyvyttömyys) näkyvät ratkaisujen puutteessa. Vapaaehtoinen auttamisen halu on sentään osoitus ihmisten hyvydestä.

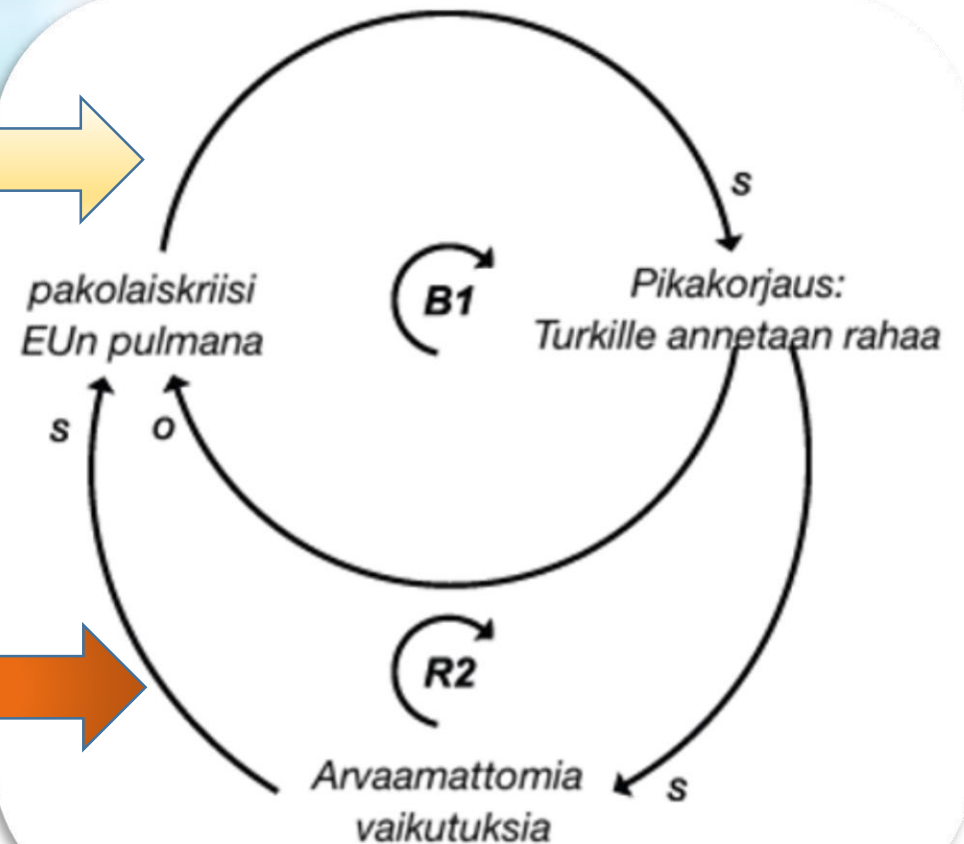

Kaksi parasta kuvaa pakolaiskriisin logiikasta!

Juha Sipilän konkreettisen tason kaavio

Metatason systeemikaavio, joka miettii onnistumista ja epäonnistumista

Juttu Hesarissa: <http://www.hs.fi/ulkomaat/a1458356434091>

Kaavio kuvaa pakolaisen käsittelyä. Se on tyypiltään vuokaavio ja vain kertoo Turkille tehdyn esityksen. Se ei ole ratkaisu.

S tarkoittaa vaikutusta samaan suuntaan (same) ja o vaikutusta eri suuntaan. B1 on tasapainotila 1 ja R2 on silmukka, joka menee kohti epätasapainoa.

Agenda tälle esitykselle: kyllä tai ei?

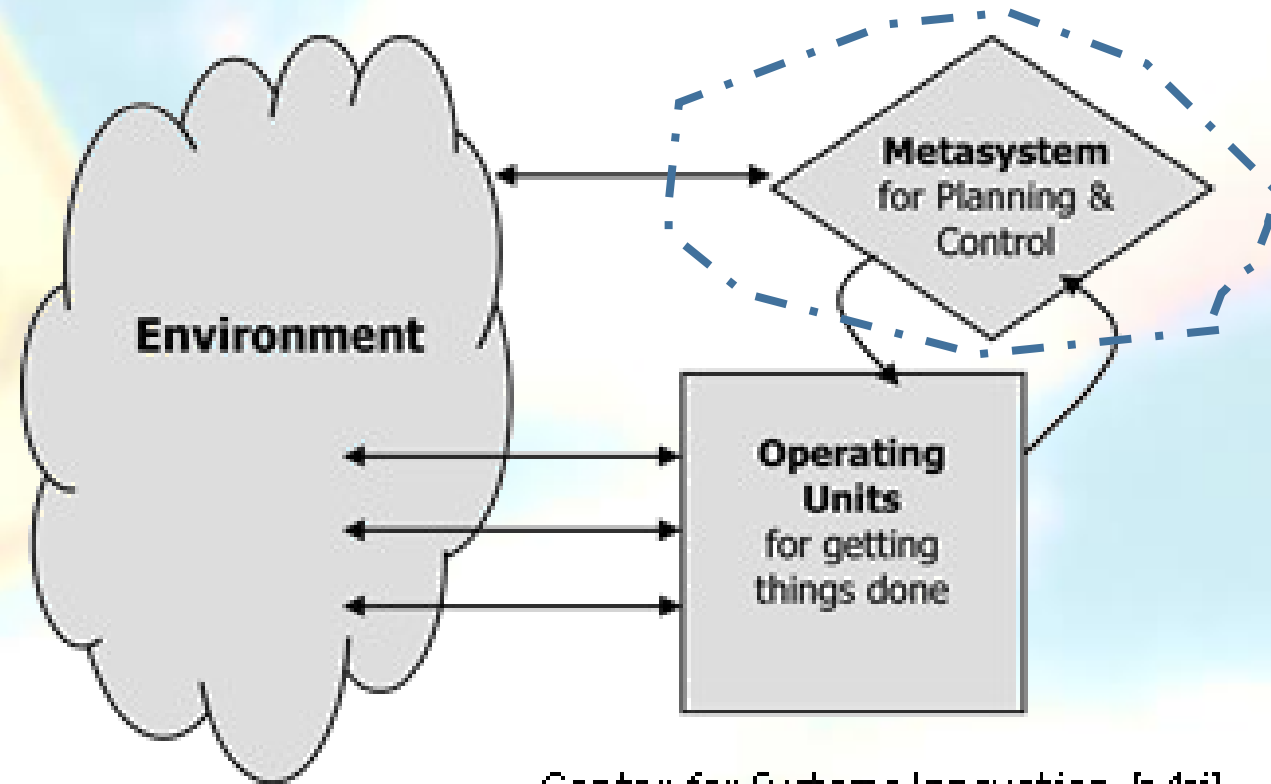
Kohti systeemistä ratkaisua:

- 1.
2. Löytyykö parempaa tietoa:
systeemiajattelu?
- 3.
- 4.
5. Millainen olisi
ideaalinen systeeminen
organisaatio
- 6.
- 7.
8. Pysyvä tavoite
määriteltävä

Tilaisuus serendipiteetille: luovuus esiin Tunne ja järki

The Viable Systems Model

Center for Systems Innovation [c4si]

Tarvitsemme "metasysteemin", johon kuuluu ratkaisu (viable system)

Mitä tukea insinöörien tekniikka antaa yhteiskunnan kriisien ratkaisuun?

Teoria: Visuaalinen ajattelu?

- Onko prosessikaavioista apua?

Millaisia standardeja Suomessa ja kansainvälisesti on?

- **JHS 152 Prosessien kuvaaminen**

Prosesseja varmuudella tarvittaisiin tämän kriisin ratkaisussa, koska siihen liittyy kymmeniä miljoonia ihmisiä ja miljardien eurojen rahansiirtoja.

- **Mutta eivät prosessit itsestään synny...**
- **Siten tarvitaan muuta: systeemikaavioita... ja systeemiajattelua**

[JHS](#)

[JHS-suositukset](#)

[JHS152](#)

JHS-suositukset

JUHTA - julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta

JHS 152 Prosessien kuvaaminen

Versio: 5.10.2012

Julkaistu: 13.12.2002

Voimassaoloaika: Toistaiseksi

Sisällys

[1. Johdanto](#)

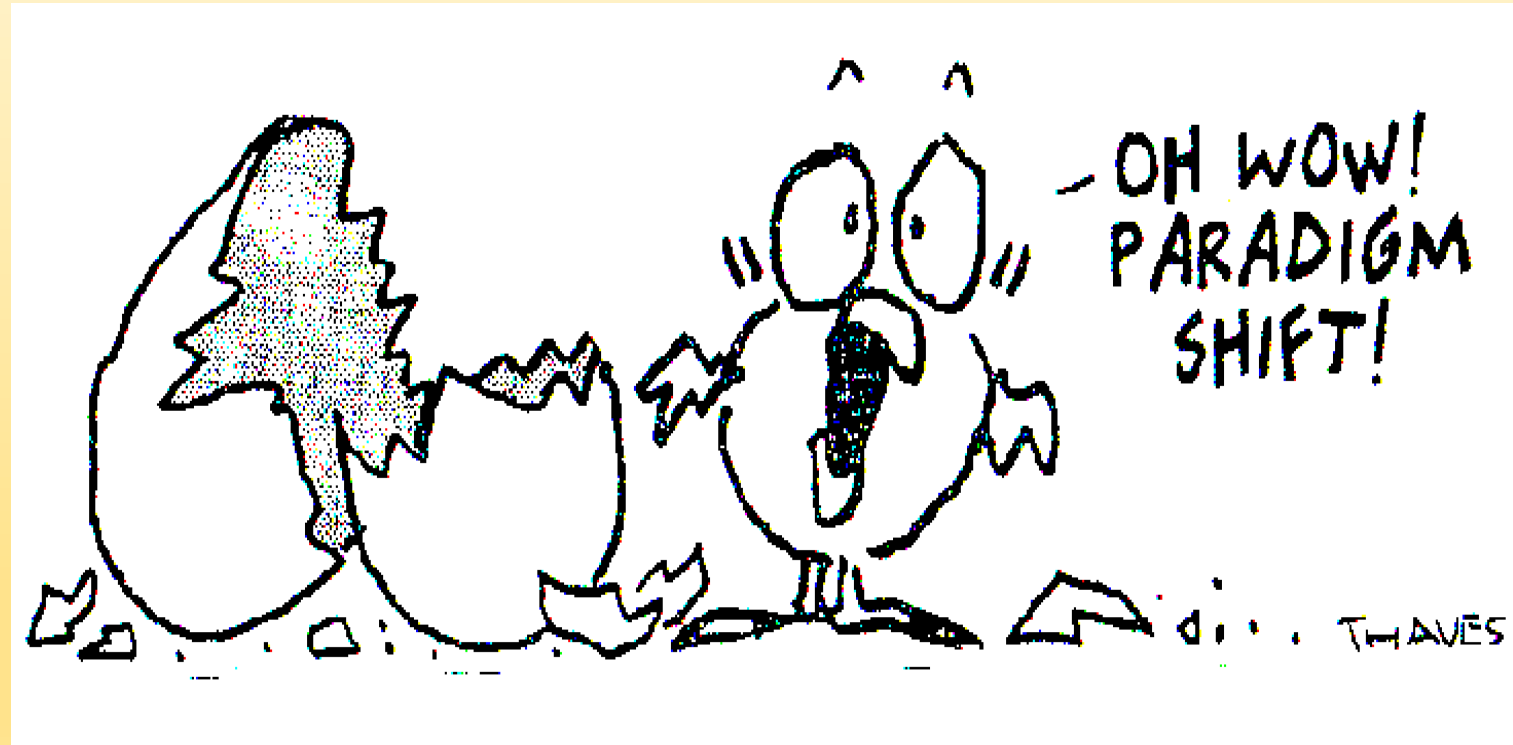
[2. Soveltamisala](#)

[3. Termit ja määritelmät](#)

Tarvitaan parempaa ajattelua

Paradigma tarkoittaa uuden teorian ja käytännön murtautumista esiin vanhan jäätyä vanhaksi tai epäonnistuttua.

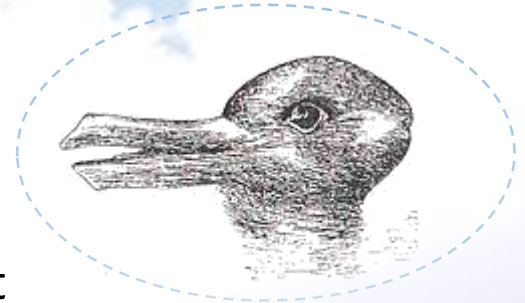
- Esimerkkinä digitalisaatio.

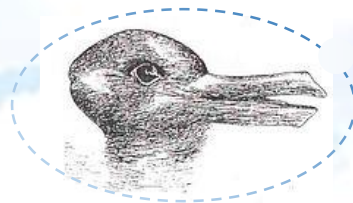

Outside Box

- Luovuus
- Moninäkökulma-ajattelu
- Uudet paradigmat
- Pois ummehtunut ajattelu

Inside of Box

- Insinööriajattelu
- Maalaisjärki, "tolkun ihminen"
- Arkiajattelu, itsekkyyys

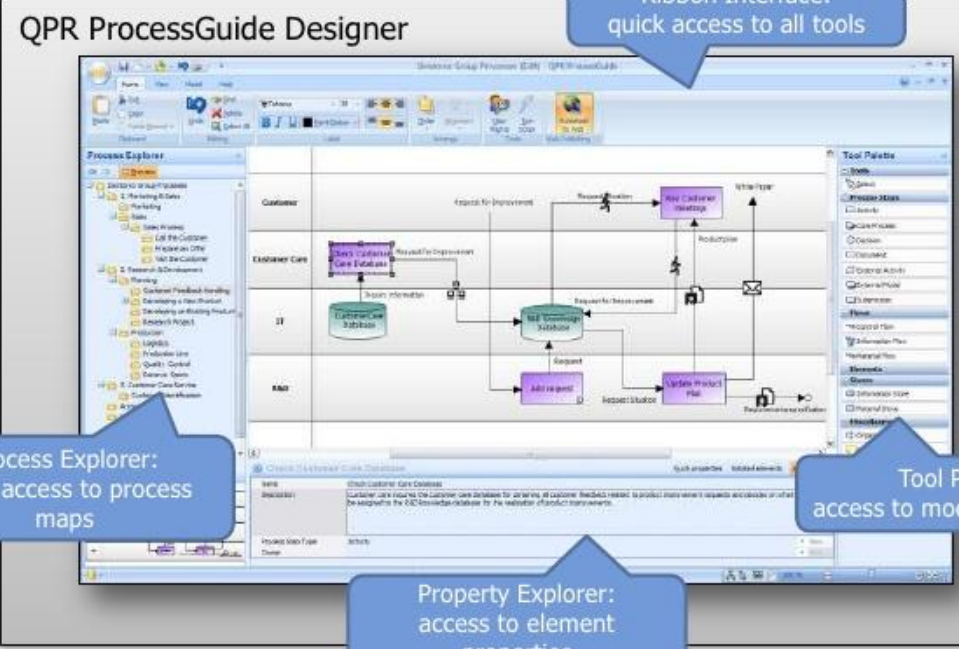
Mainioita ohjelmia prosessien kuvaamiseen

Suomalainen Process Guide:

- Mahdollista suunnitella tehokkaasti prosesseja:
 - IT-ala
 - Kaupunkien infrastruktuuri...

Jos systeemi tarpeineen on jo selvillä, näillä työkaluilla on helppo jatkaa. Silloin ne toimivat hyvin.

QPR Modeling and maintaining processes

QPR ProcessGuide Designer

Ribbon Interface: quick access to all tools

Process Explorer: quick access to process maps

Tool Palette: access to modeling notation

Property Explorer: access to element properties

A powerful process modeling environment focused at the business user

TYCON – Sustaining Your Adaptive Advantage -www.iycon.com

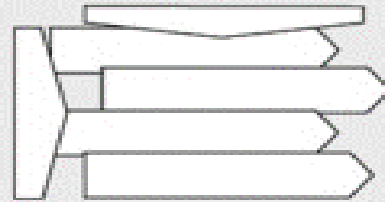
QPR - Quality. Processes. Results.

Prosessisuositukset: kuvaamisen tasot

HUOM: Sipilän kaavio oli työnkulku-kaavio (kuvassa alimpana), tai ei sekään, koska se oli täynnä loogisia ehtoja. Siten hänen kaavionsa ei kelpaisi minkään yrityksen prosessiksi, ja sen hän itse totesikin.

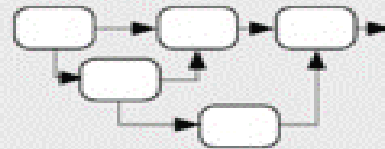
Yksityiskohtaisuus lisääntyy

Prosessikartta

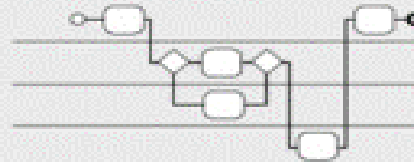
- Antaa yleisen kuvan organisaation toiminnasta
- Esittää toiminnot kokonaisuuksittain

Toimintamalli

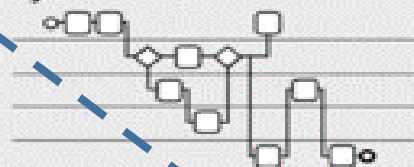
- Kuvaa prosessihierarkian
- Sitoo prosessit yhteen

Prosessin kulku

- Kuvaa toiminnan periaatteet
- Kuvaa toiminnot ja suorittajat

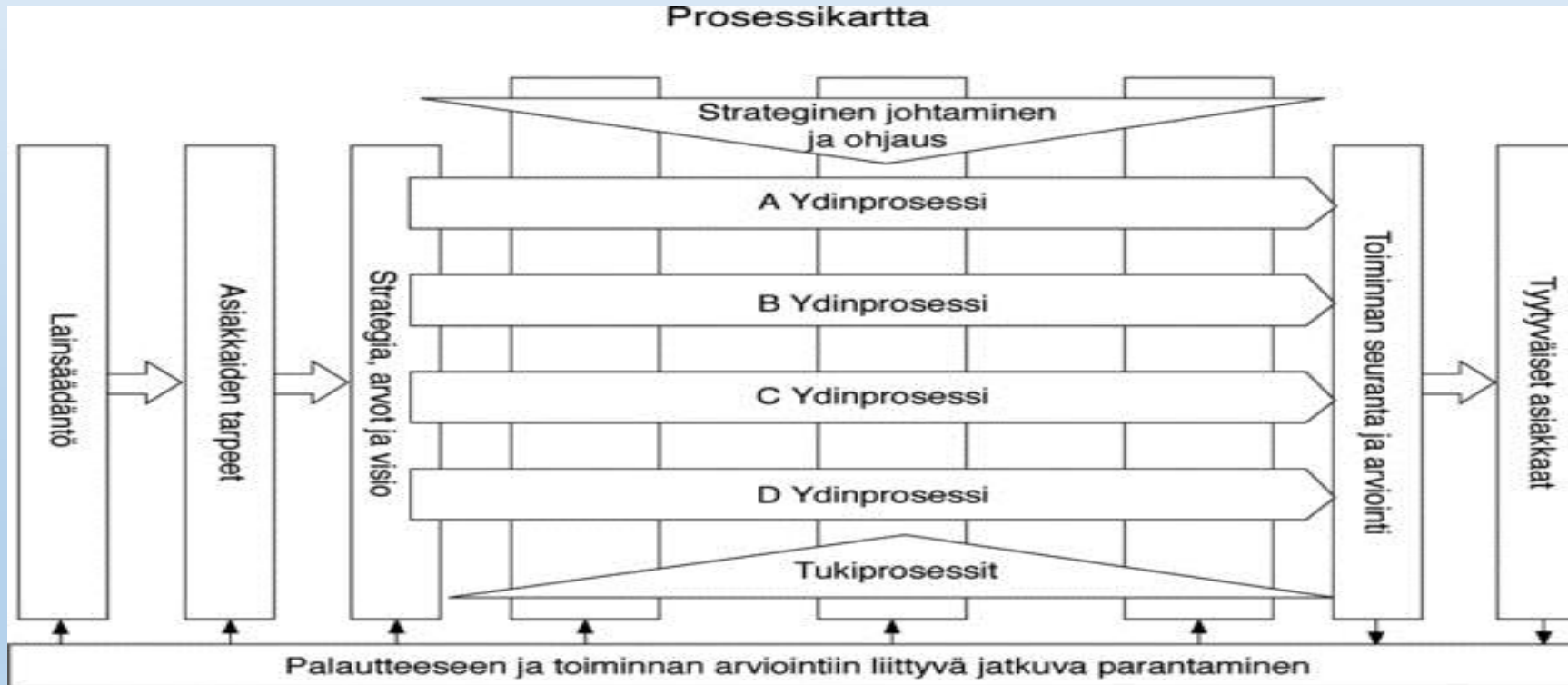
Työn kulku

- Kuvaa toiminnan työvaiheet
- Näyttää yksilöllisen työn

HAVAINTO: Kysymys pakolaiskriisissä ei ole prosessien suunnittelusta vaan toimivien systeemien kehittämisestä

- Prosessikartta on ylin prosessin kuvaamisen taso

Tässä kaaviossa ei näy ideaali: eli systeemin aikomukset ja epäonnistumisen mahdollisuudet.

Siksi se ei kelpaa alkuvaiheen kaavioksi.

Ongelma esitetyssä
muodossaan?

Juurisyyt saatava esille

Nykyinen kulttuuri ja koulutus sopimaton oppimiseen

Postmoderni kulttuuri (<https://en.wikipedia.org/wiki/Postmodernity>):

- Tietoa ei arvosteta, koska kaikki perustuu lopulta tulkintaan

- Vain olemalla äänekkäs, voimakas ja pintauskottava voittaa!

Liberaali ajattelu liittyessään postmodernismiin pyrkii unohtamaan muut kuin taloudelliset arvot. Vakavia seurauksia:

- Halu oppimiseen katoaa, jos satsaus koetaan kustannukseksi

- Tarve leikata yliopistoilta, tutkimukselta

- Tuottamaton ”koneen” osa lakkautetaan, saneerauksia

- Työttömyys kasvaa yms. → Taantumisen, kapea-alaisuus, romahdus

Metayliopisto on vastareaktio: Otetaankin kärkihankkeeksi tiedon korostus, järjen arvostus ja ymmärrys yhteiskuntaa kehitettäessä.

Ei hyvältä näytä!

Euroopan sairas mies – Wikipedia

https://fi.wikipedia.org/wiki/Euroopan_sairas_mies

"Euroopan sairas mies" on nimitys, jota on käytetty valtiollisesta tai taloudellisesta taantumisesta kärsivistä eurooppalaisista valtioista. Ensisijaisesti fraasi liittyy ...

Stubb: Suomi on Euroopan sairas mies | Kauppalehti

www.kauppalehti.fi/uutiset/stubb...on-euroopan-sairas-mies/Dnqbd6d4

23.9.2015 - "Suomi on Euroopan sairas mies, aivan kuin Saksa 90-luvulla. Tilanne on tämä, verrataan Suomea sitten mihin tahansa EU-maahan", sanoo ...

Suomi on "Euroopan sairas mies" – Ulkomailla syytetään ...

www.tekniikkatalous.fi/.../suomi-on-euroopan-sairas-mies-ulkomailla-sy...

14.11.2015 - Suomi on "Euroopan sairas mies" – Ulkomailla syytetään poliittisesta ... (kok) käyttämiä sanoja: "Käytännössä olemme Euroopan sairas mies."

BBC: Onko Suomi Euroopan sairas mies? - Talous ...

www.hs.fi/talous/a1456724315917

29.2.2016 - Onko Suomi nyt virallisesti "Euroopan sairas mies", ky kirjenvaihtaja Andrew Walker kolumnissaan maanantaina. Suomea

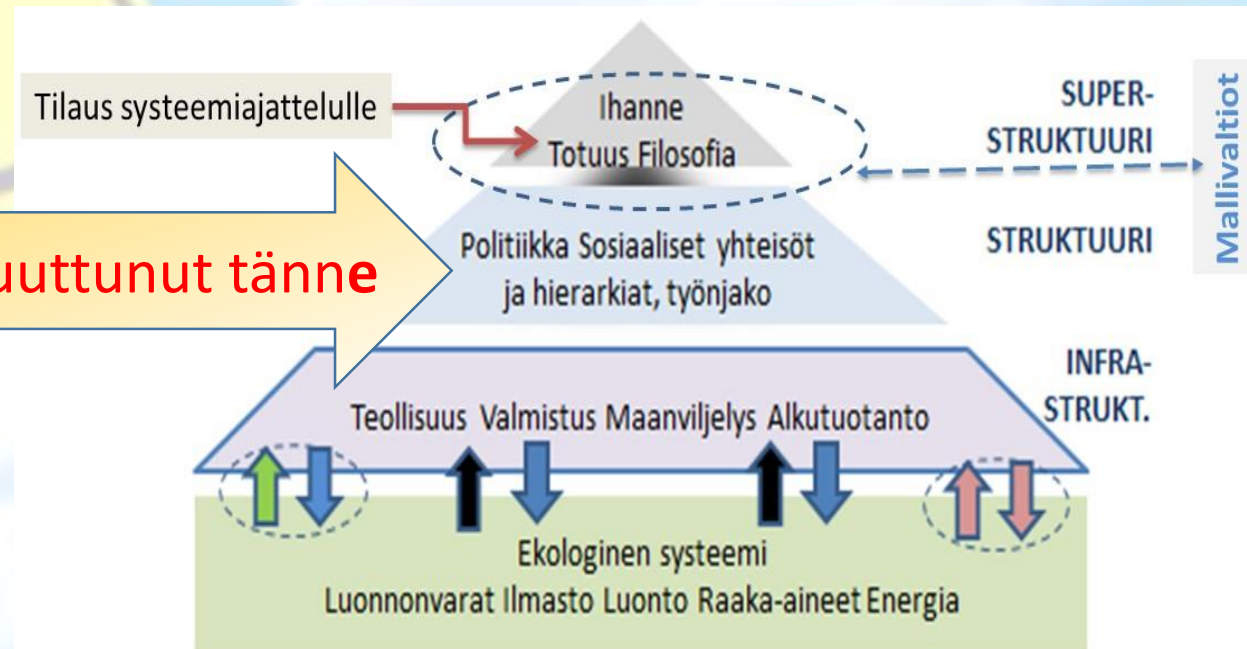
Kuvat aiheesta Euroopan sairas mies

Tee ilmoitus kuvista

- Vain talouden arvoillako Suomea kehitetään? Unohdetaanko miettiä mikä olisi Suomelle ihanne?
- Urheilussa, tieteessä ja taiteessa näköalattomuus ei ensinkään toimi.
- Kun muuta ei osata, piehtaroidaan itse-säälissä!

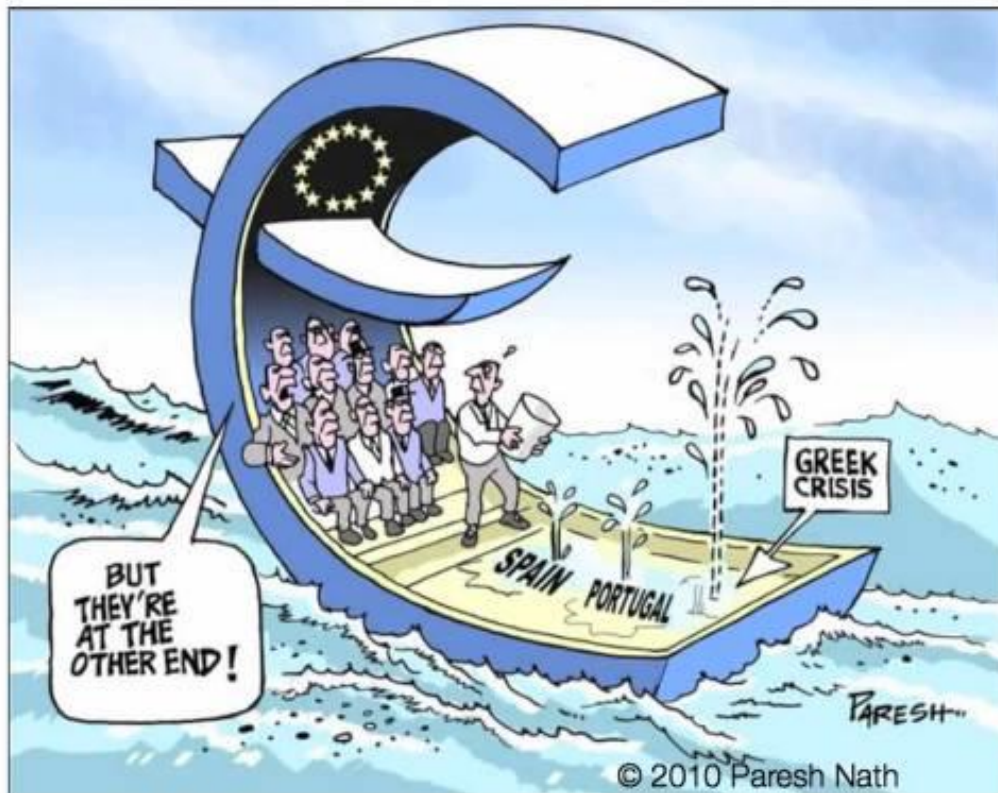
Suomi on juuttunut tänne

Ongelmia jokaisella sektorilla:

Wicked problem (hyvää ratkaisua ei edes ole)

We Face Difficult Global Challenges

Examples:

- Financial, economic and debt crisis
- Social and political instabilities
- Global warming and environmental change
- Organized crime, cybercrime
- Quick spreading of emerging diseases

Pakolaiskriisi puhkesi vasta sen jälkeen kun USA oli hyökännyt Libyaan ja Irakiin., ja aikanaan syntyi arabien kevätvallankumoukset. Syyrian katastrofin annettiin sen sijaan kehittyä ilman mitään kontrollia ja pahentunut sota tuotti miljoonia pakolaisia. ISIS syntyi kaiken kauhean varjolla muka ”pelastamaan ihmisiä” uskonnon varjolla.

Järkyttävä väärinkäsitys koko Euroopassa: Luullaan, että yhteiskunta olisi tehdas: kone, tuottamassa rahaa... ilman muuta tarkoitusta

Oikeasti yhteiskunta on systeemeineen ja pakolaisineen tasoa 3, mutta sisäisesti kehittyessään sen on tasoa 2 (organisoituva systeemi) ja vain rutiinimaisissa tehtävissään tasoa 1 (kuin liukuhihna).

HUOM: Jo koulussa lapset opetetaan tiukkaan aikatauluun, karsimaan tehtäviä ja suorittamaan ne hätäillen. Siinä heiltä katoaa monipuolisen ajattelun taito kokonaan.

NATURE OF ORGANIZATIONS - MATURITY

Clip slide

1 Mindless Mechanical Organization

- Organization lacks a purpose of its own
- The system is efficient, controllable and predictable

2 Uni-Minded Biological Organization

- Organization behaves like a human body
- Organization has a purpose; the parts are controlled by a central "brain"

3 Socio-Cultural Organization

- Social system built by voluntary association of purposeful members who make conscious choices
- Culture and common objectives ensure continuous integration of members into a cohesive whole

Yhteiskunnan järjestelmät toimivat kuin **kone**: ne lukkiutuvat itseensä ja tarraantuvat ympäristöönsä

Siksi tarvitaan:

1. Rakenneuudistusta (sote), mikä ei silti onnistu
2. Jatkuvaa välien selvittelyä, mikä maksaa paljon
3. Äärettömän tarkkaa valvontaa, kuluttaa resursseja
4. Taloudesta on tullut pakkopaita monille: ~~elämälle~~

Lukkiutuneen systeemin vastakohta:

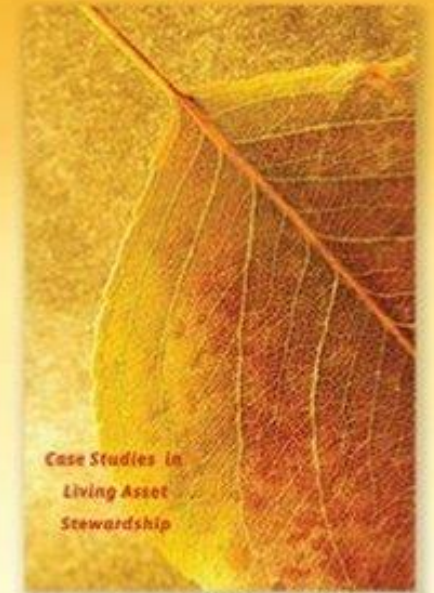
- Itseorganisoituminen, kuten yrittäjät, oppiva lapsi
- Pakon tilalle uteliaisuus, auttamisen halu...

On saatava malli, mikä antaa vapauden ja yrittäjyyden edellytykset (kohdat 1-4), mutta silti tietyn turvan.

Uusia periaatteita on onneksi tulossa

Profit for Life

How Capitalism Excels

Joseph H. Bragdon

Mikä siis eteen?
Onko periaatteita, joiden pohjalta
lähestyä pakolaiskriisiä?

Voiko Metayliopisto auttaa? ... systeemiajattelu?

Oheinen kirja
sisältää
kymmeniä
malleja ja
periaatteita

**Systemiajattelun
tekniikka tehostamassa
arkiajattelua**

GoodReason - verkkokauppa

Kirjamyynti ja konsultointi

3.6.2015

TUTORIAL - SYSTEEMIAJATTELUN
TEKNIikka GOODREASON

€0.00 996 in stock

Tämä ladattava tiedosto käy läpi
systemiajattelun vahvuudet arkiajatteluun
verrattuna. Sisältö 53 sivua, kirjoitettu
kesäkuussa 2015, Erkki Laitila, FT

SYSTEEMIAJATTELUN TEKNIikka
TEHOSTAMASSA ARKIAJATTELUA

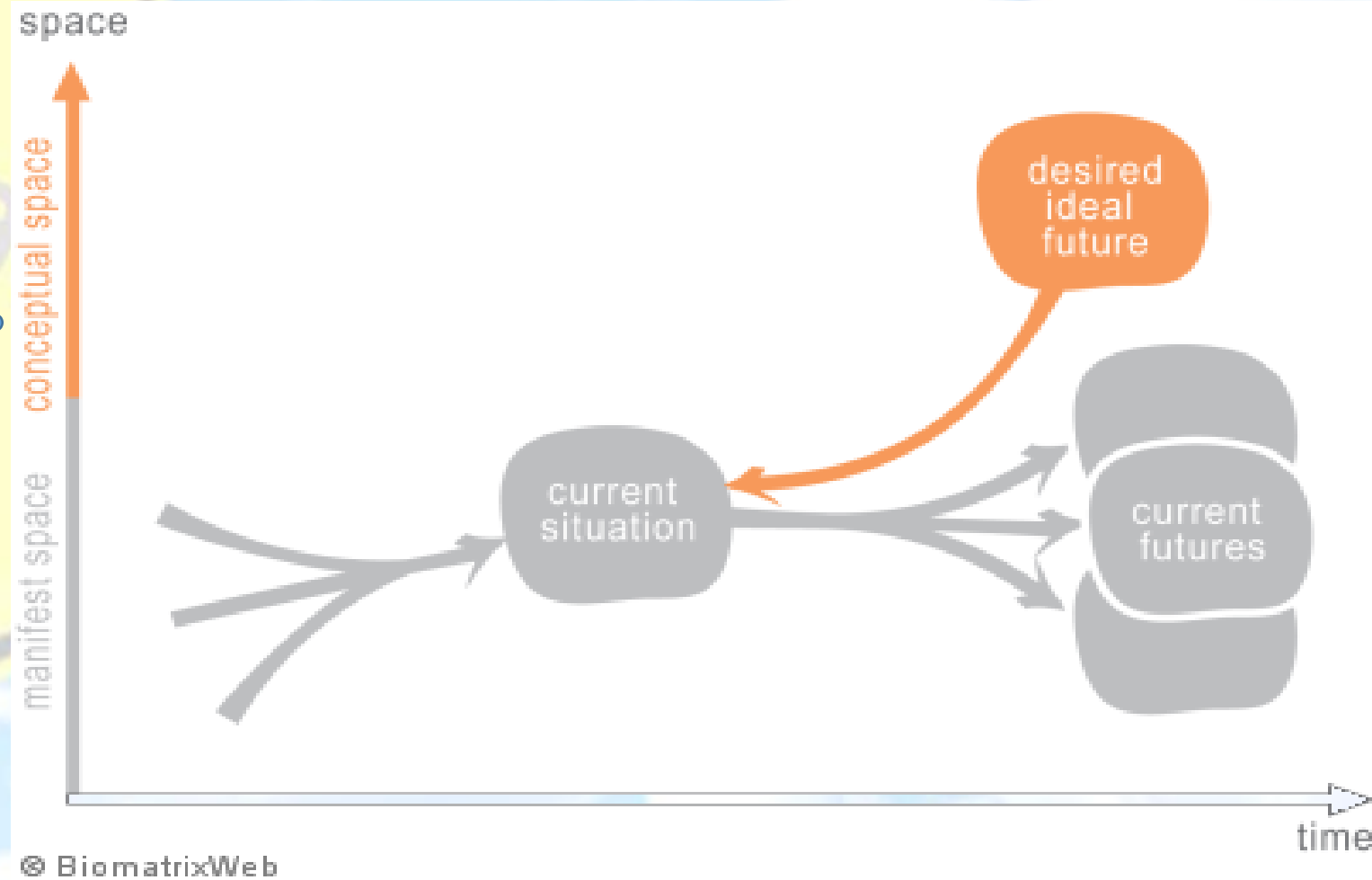
€50.00 17 in stock

ISBN 978-952-93-4683-7 Alennettu hinta 50€
postikuluineen verkkokaupassa 11.2.2016 alkaen.

Ihanne on voitava nähdä ennakoita: Backcasting-periaate

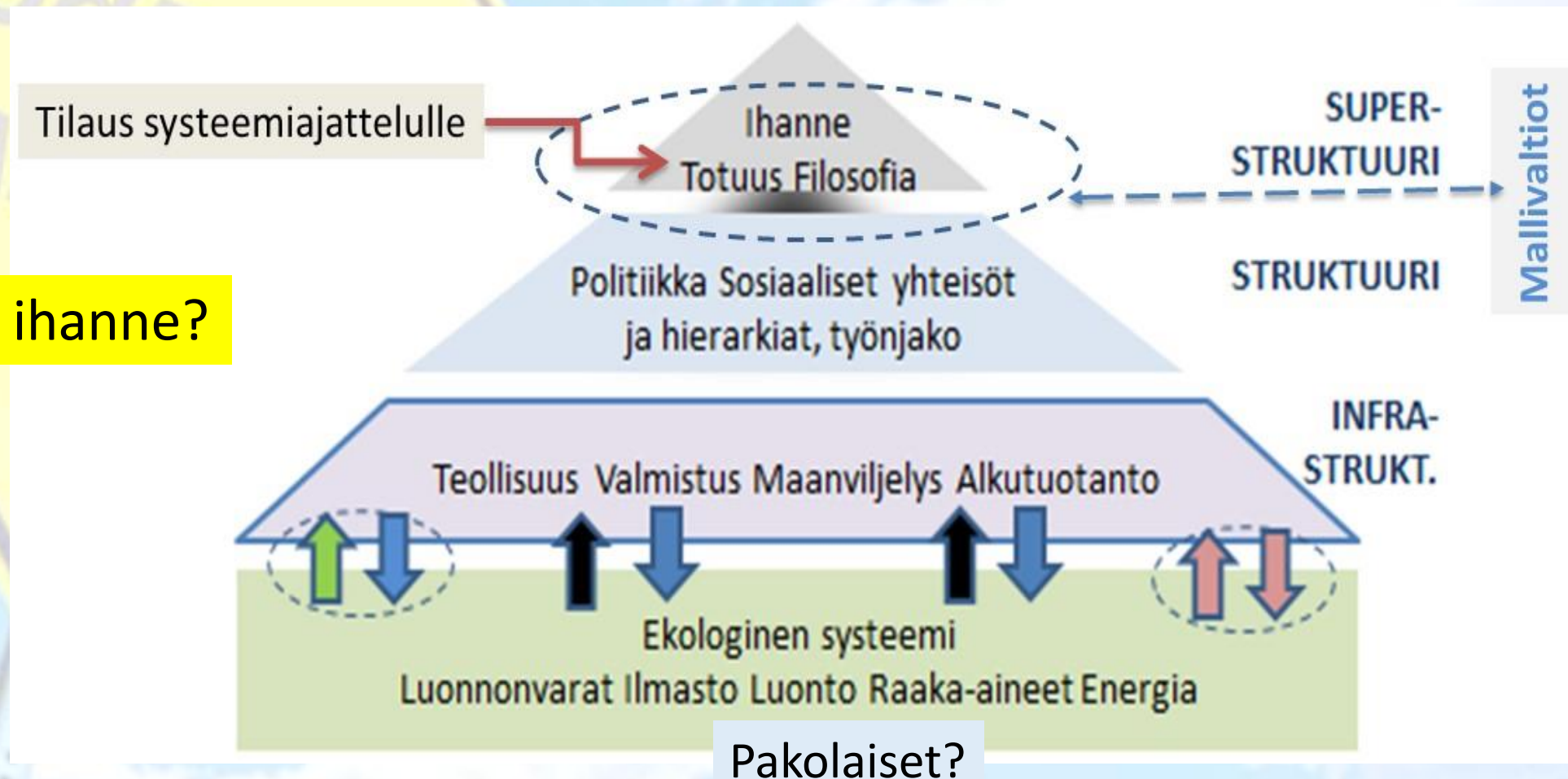
Ihanne löytyy
käsite-avaruudesta

Systemiajattelu

Jos ihannetta ei voida Euroopalle löytää, siitä tulee kehityksen takamaa, ongelmajätettä...

Mikä on EU:n ihanne?

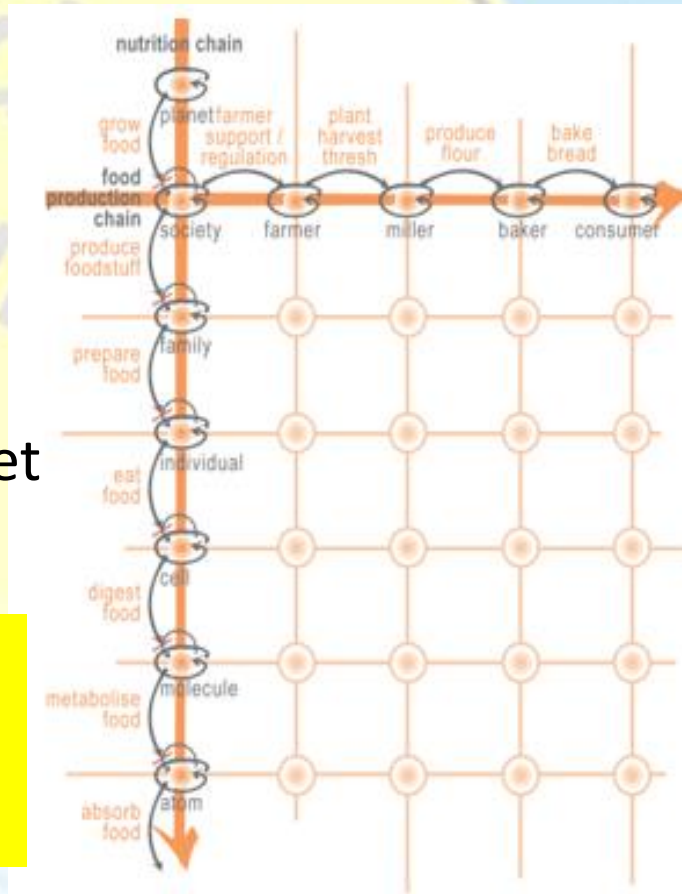

Ihannetilasta päästään kohti systeemeitä

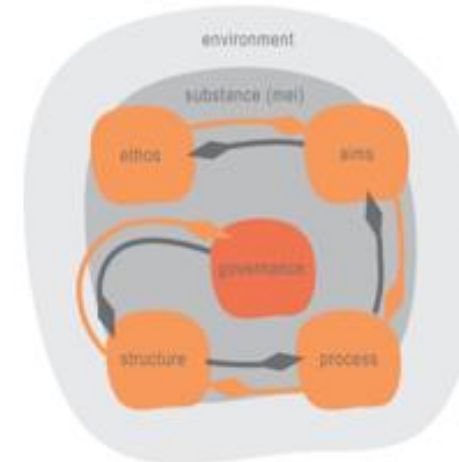
Välivaiheita:

1. Ihanne
2. Syyt ja seuraukset
3. Hierarkia
4. Systemin aikomukset
5. Systemin toteutus

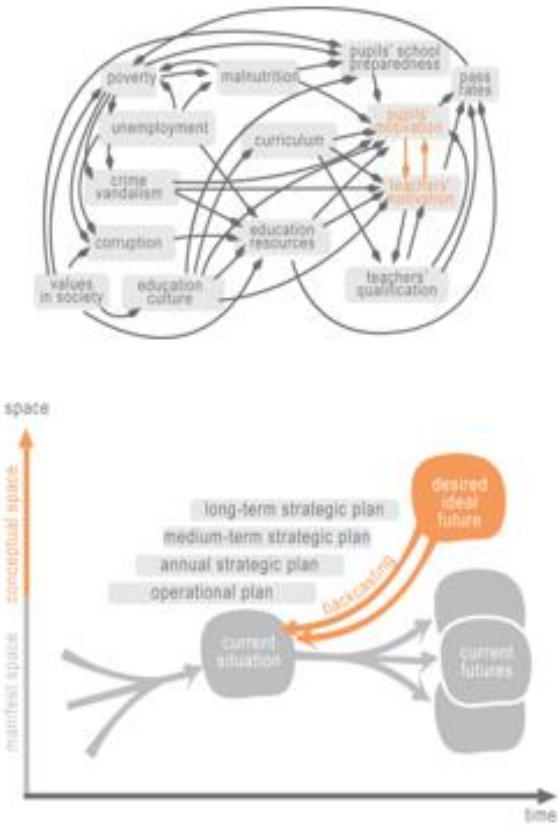
HUOM: Vasta vaihe 5 on prosessikaaviotasoa (Sipilän kaavio)!

© BiomatrixWeb

© BiomatrixWeb

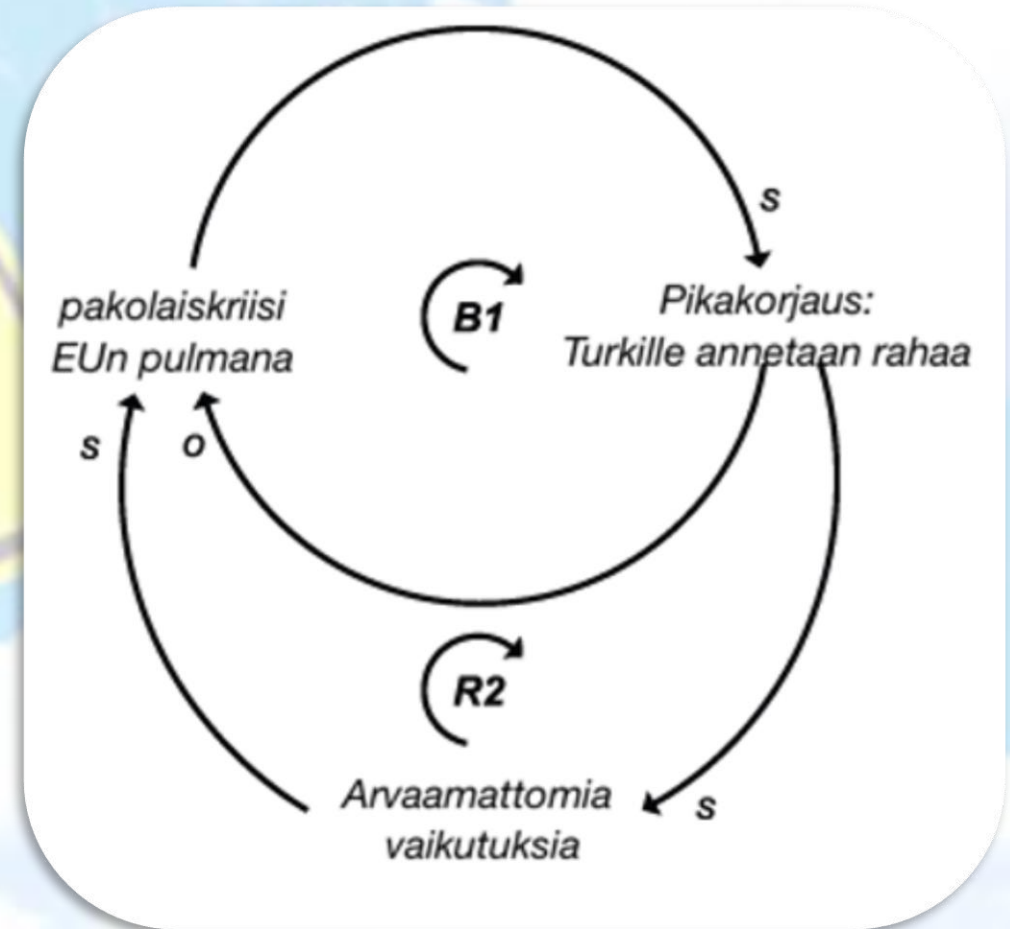

© BiomatrixWeb

Tämä ei ole ainoa logiikka (Biomatrix), mutta tämäkin on hyödyllinen

Jos ongelmiin ei varauduta, joku käyttää järjestelmän aukkoja hyväkseen

- **Onko Turkki kypsä sopimukseen?**
- Miten voidaan estää haitallinen silmukka R2, joka vie terrorismin tielle?

Kybernetiikan lait: Kaikkeuden ymmärtäminen

Itsenäisyys ja
vapaus: holon,
Viable System
Model.

- Digitaalinen
tulevaisuus!

Ihanne löytyy
toteuttamalla
eheitä (holon)
kokonaisuuksia

Holons and IoT

A Holon will look as a whole to those parts
beneath it in the hierarchy, but it will look
as a part to the wholes above it.

- To an individual, s/he is a whole.
- A home/office/industry is a whole
- Civic infrastructure is a whole
- A City is a whole
- A Nation is a whole

Part vs. Whole creates dichotomies of:

- Independence versus integration,
- Individuality versus unity,
- Competition versus cooperation,
- Cause versus effect,

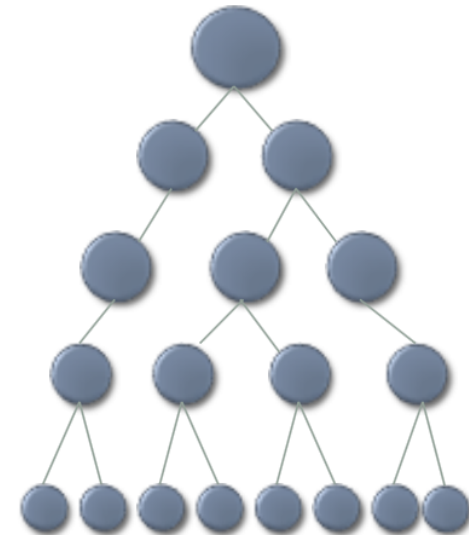
Smart Nation
(Digital India)

Smart Cities

Smart
Infrastructure

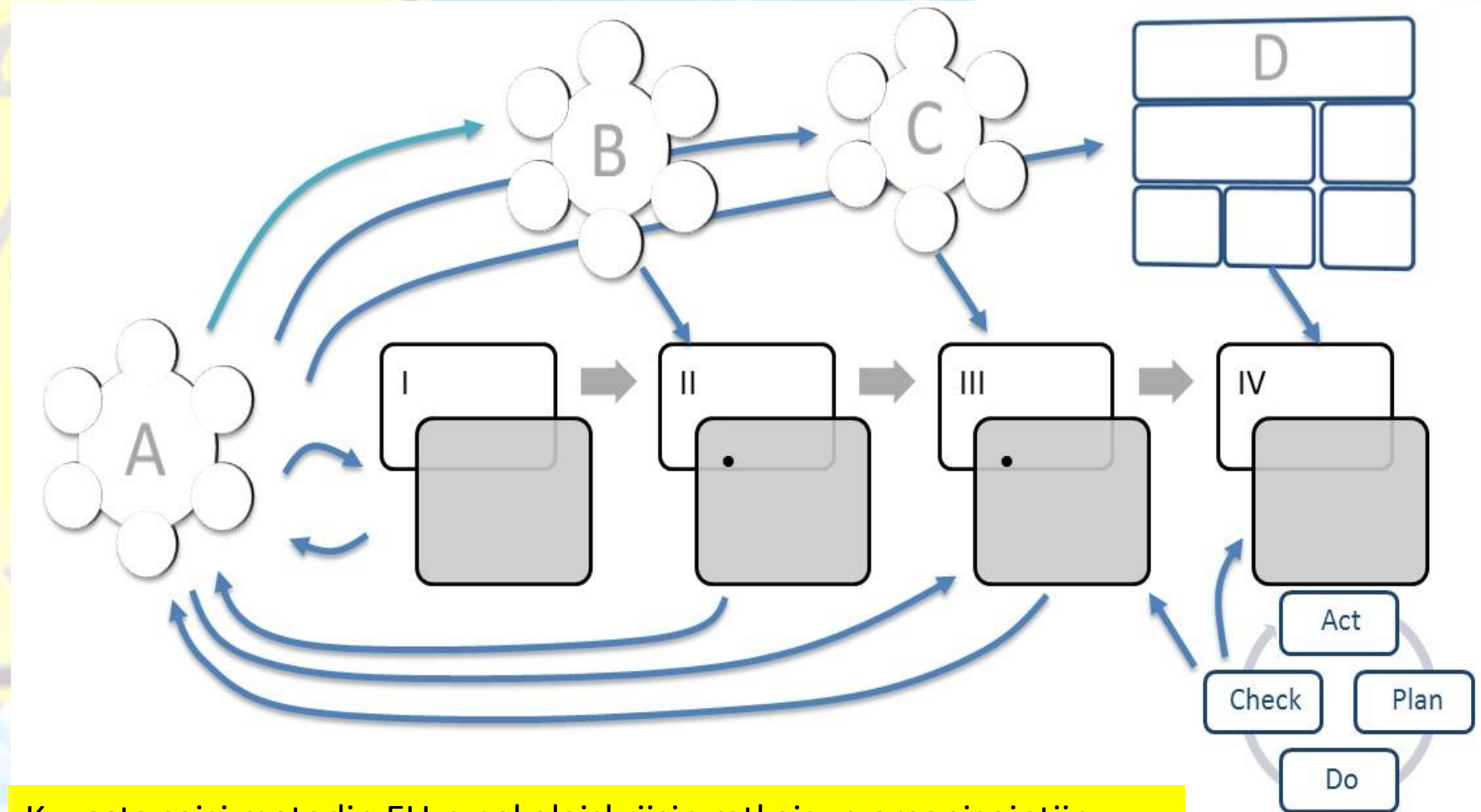
Smart Homes/
offices

Individual/
Wearables

Ihanteellinen kehitysprotokolla laajojen haasteitten organisointiin

Symboli A tarkoittaa suunnitteluelintä, joka koordinoi kehittymistä pitkällä tähtäimellä. Symboli B tarkoittaa sidosryhmiä ja C perinteistä johtoa, mikä antaa tehtäviä D:lle eli toimeenpanolle. Vaiheista symboli I tarkoittaa esivalmistelua, II aivorihtä, III ihanteen kartoitusta ja IV suunnittelua, mikä jää lopulta tarkentumaan Demingin syklin mukaisesti. Tämä suunnitteluelin voidaan määritellä systeemimatriiseilla (KUVA 57 kirjassa, sivu 137).

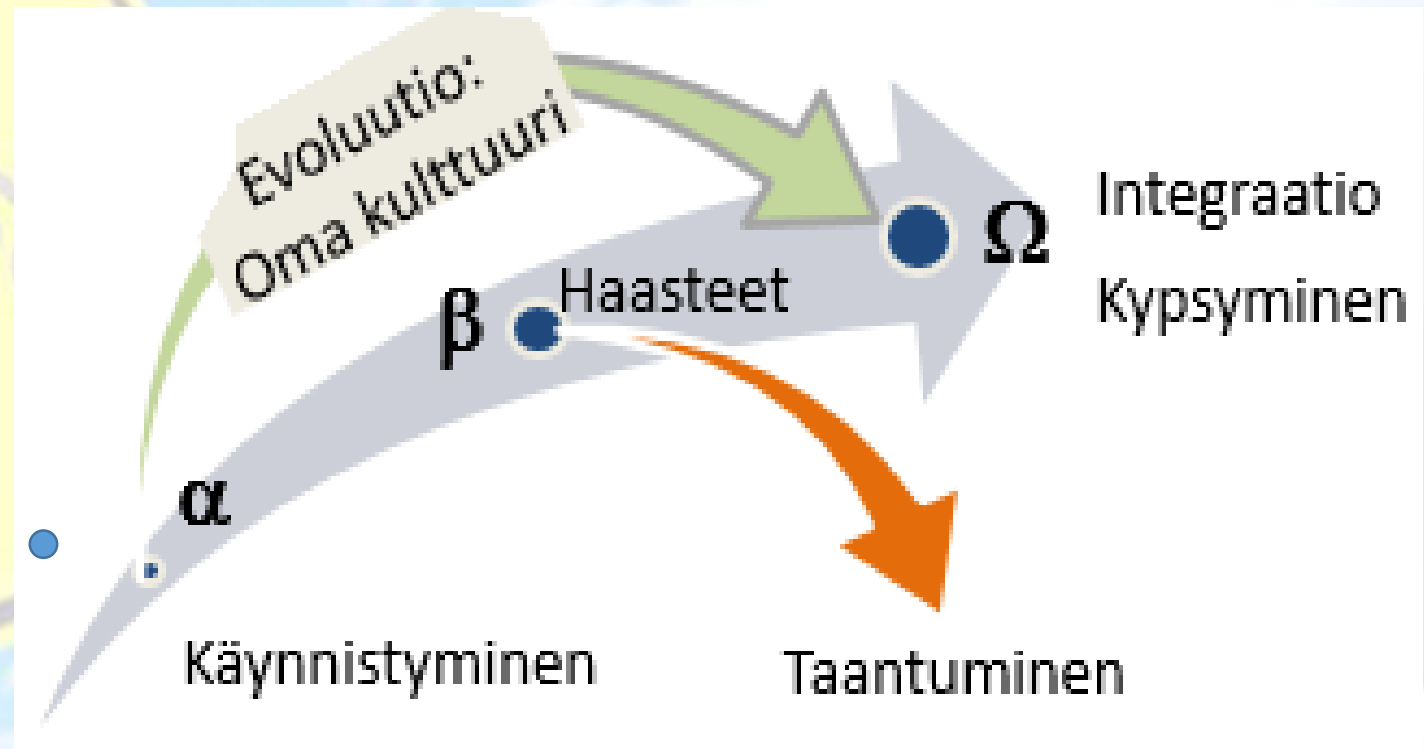

Kuvasta saisi metodin EU:n pakolaiskriisin ratkaisun organisointiin.

Kehittämisen jaksottaminen: BetaCodex -menetelmä

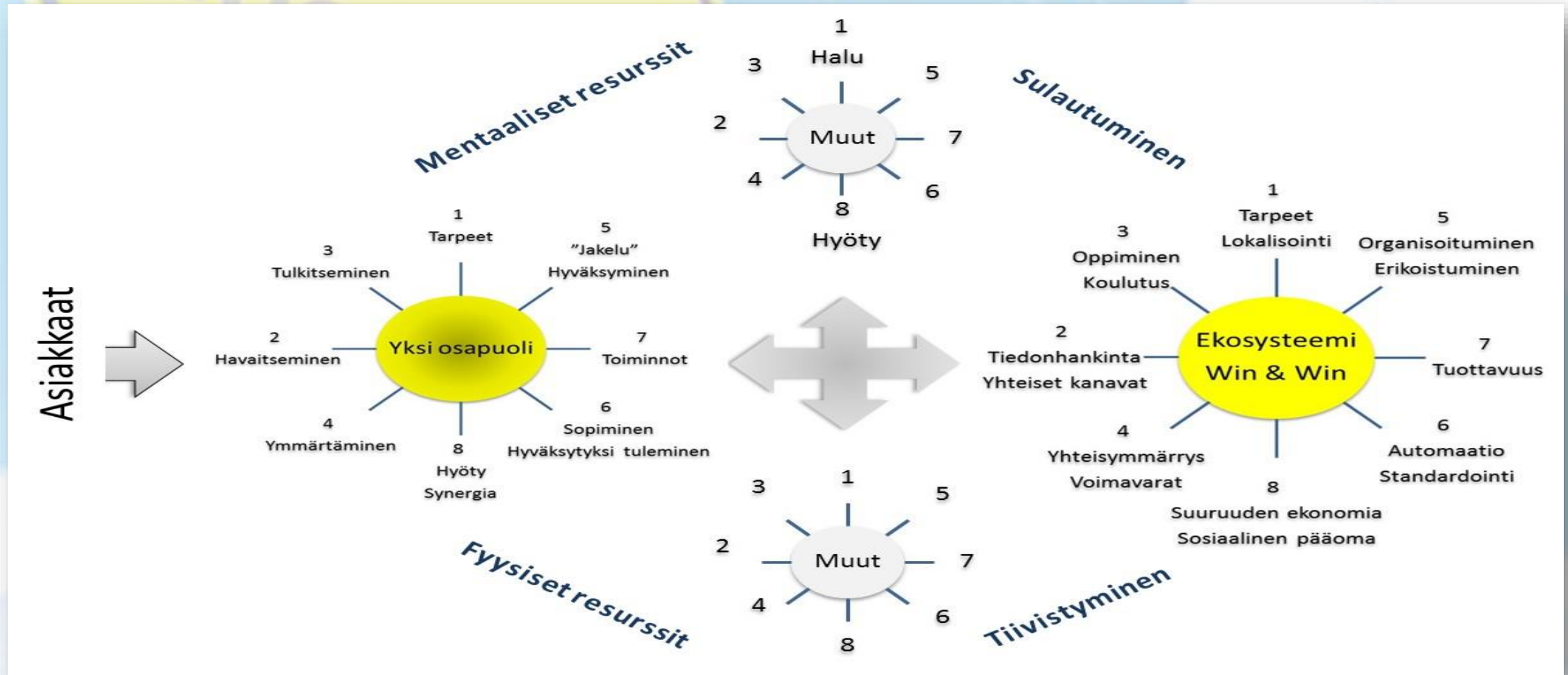
Kylmä totuus:
Eurooppa ja EU ovat taantumavaiheessa. EUn pitäisi löytää uusi alku.

BetaCodex on yksi parhaita malleja systeemien kehittämiseen. Kehittäjinä Beer ja kumpp. Runsas joukko referenssejä huippuyrityksistä.

Suomessa ei osata tällaista tekniikkaa politiikassa.

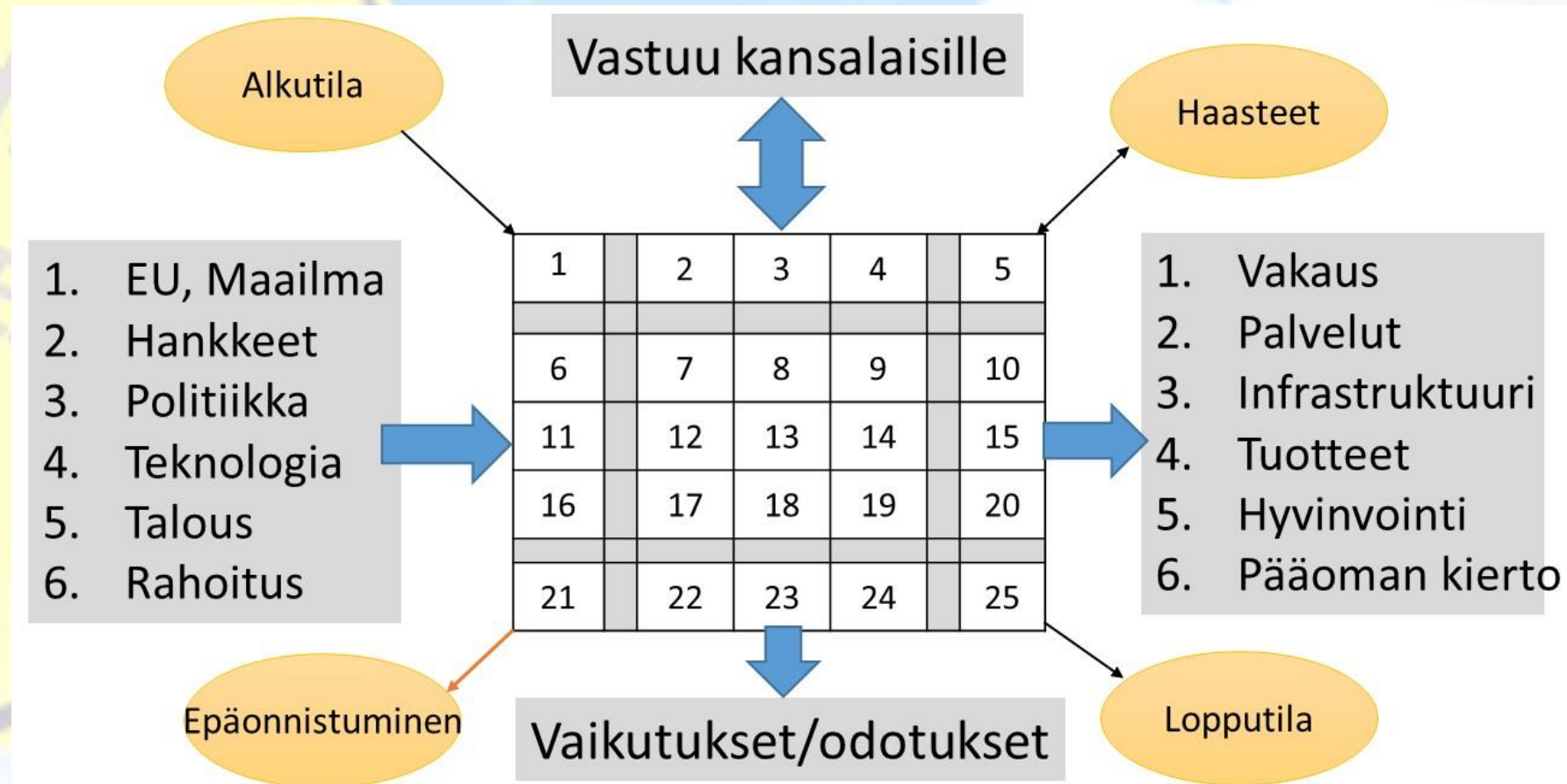
Pakolaiskriisin ratkaisua olisi hyvä lähestyä mallintamalla sen osapuolia **ekosysteeminä**

GoodReason sisältää malleja vaikkapa Euroopan valtion kehittämiseen

Tämän tason osaaminen Euroopalta ja Suomelta täydellisesti puuttuu!

Kirjassa kaavio 57 sivulla 62.

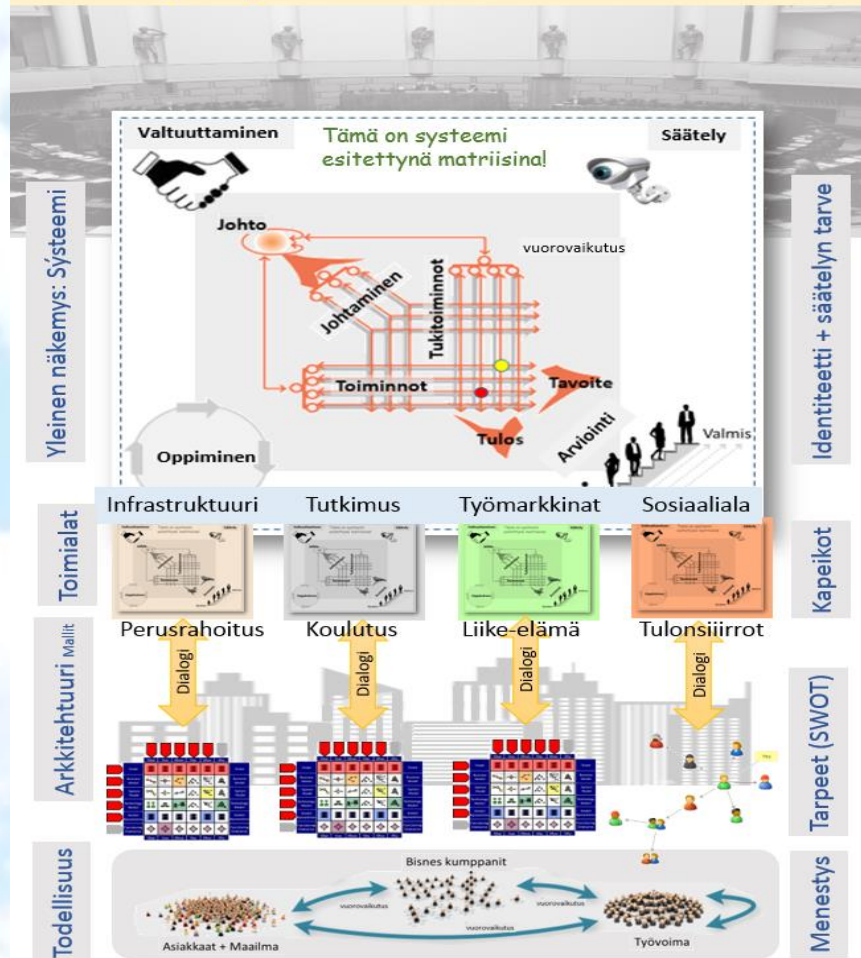
RATKAISU: On määriteltävä merkitykset ja sisällöt kentille 1-25 ja sitä kautta saadaan rakennettua menestyksen logiikka -- elleivät haasteet ole liian suuria, jolloin pudotaan epäonnistumisen tilaan.

Idealisoitu kuva Suomesta

- Ylin taso on Suomi. Sillä on **säätökahvat**: 1) Valtuuttaminen, 2) säätely, 3) arviointi ja 4) oppiminen. Nämä neljä muodostavat jatkuvasti kehittyvän syklin (Demingin kierros) ja johtamismallin ministeritasolle asti.
- Malli jakaantuu osa-alueisiin niin, että ”tarkoituksellinen ja elimellinen systeemi Suomi” pääsee elpymään
- Mallin alimpiin osiin löytyy paljonkin koeteltua tietoa liike-elämästä ja yhteisöistä.

Kybernetiikka
auttaisi merkittävästi
Suomea kehittymään kohti
tarkoituksellista systeemiä!

Vaalijärjestelmä Suomi, EU

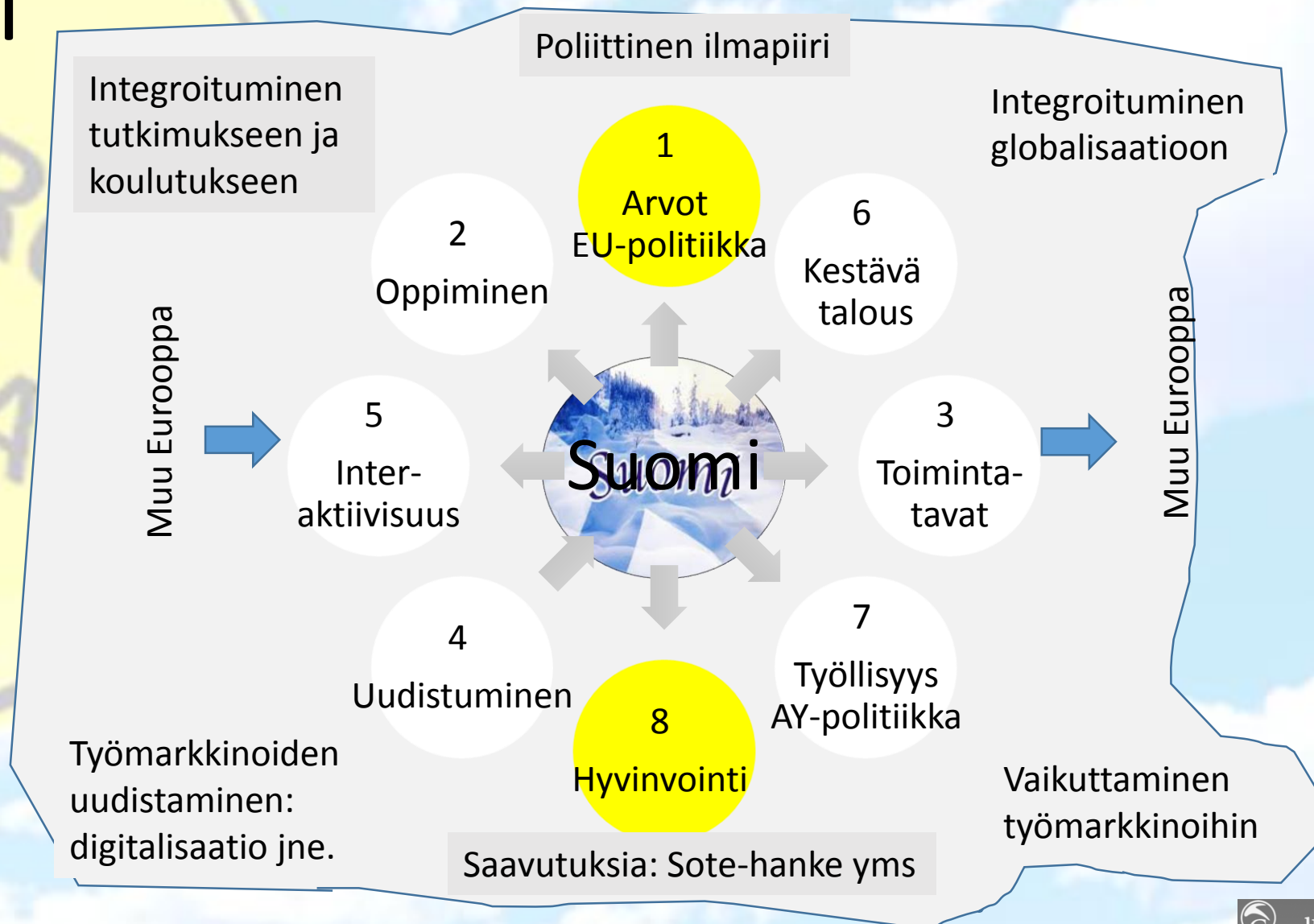

Suomen hallituksen ”Tulivuori-kuva” toiminnalliseksi

Kyberneettinen malli Suomesta alkaa hahmottua:

- Päätoiminnot
- Elimet
- Organisointi...

Kuusi teesiä lähestyä mitä tahansa haastetta

1. Mikään haaste ei ole mahdoton systeemiajattelulla lähestyä: ratkaisun eteneminen riippuu tiedoista, osaamisesta ja rajoituksista:
 - Metayliopiston teema: Tieto + Järki + Ymmärrys
2. Kompleksisuus purkautuu usein jakamalla kohdealue hierarkioihin. Kaikki voidaan piirtää ja visuaalisuus on ”ehkä” paras kommunikointikeino.
3. On määrittävä systeemille ihanne, koska sen etsiminen on parasta johtamista. Ilman sitä politiikka ja kehitys on ”vatulointia”
4. Kun tiedossa on ihanne, *backcasting* -menetelmällä päästään palaamaan nykytilanteen tarvitsemiin muutoksiin. Monia suunnittelumenetelmiä on.
5. GoodReason – tekniikka sisältää skeemoja, joilla selittää ja kuvata mitä tahansa ilmiöitä. Se johdattaa monialaisuuteen (*interdisciplinary*)
6. **Yhteiskunnan ongelmat ratkeavat kyllä, jos ihmisillä on tarpeeksi joustavuutta, sillä resursseja maailmassa on riittävästi!**

Kiitoksia mielenkiinnosta Tervetuloa oppimaan Metayliopistoon!

Erkki Laitila, FT, ins, systeemianalyytikko

GoodReason / Metayliopisto

- erkki.laitila@goodreason.fi
- <http://metayliopisto.fi>

Metayliopisto

Erkkilaitila March 2016 62 items

Metayliopisto on avoin foorumi, joka pyrkii selvittämään mitä tieto, järki ja ymmärrys ovat. Vaikka tämä linjaus viittaa metafysiikan teoriaan, Metayliopisto tarkastelee yhteiskunnan elimiä haasteineen varsin käytännölläheisellä tavalla.
Read more

Good Reason - Metayliopisto.fi on nyt auki tiedonjanoisille
Meta-Yliopisto
Virkistävää tapaa oppia ja kehittää yhteiskuntaa ilman pakkoa ja vääristyneitä normeja, kohti totuutta
Visuaalinen ja lausua herättävä menetelmä

Mikä ero on filosofilla ja IT-ammattilaisella? Edellisellä on pää pilvissä...

Good Reason - Metayliopisto.fi on nousemassa "harjakorkeuteen"
Nyky-yhteiskunta on kone!
Tietotulva
Digitaalinen "sähkö myyminen"
Milloin tieto jää?

Pääsivu - metayliopisto
Meta
Metayliopisto.fi
Systemi
Todellisuus

Systems philosophy

Venäjän talous ja termodynamiikan alkeet - metayliopisto

What is Management Cybernetics? | Barry Clemson
BARRY CLEMSON

Albert Einstein Mind Map

Technopreneurship: Think Like an Engineer on openlearning.com

Aivot altaassa
Olen ulkona kävelyllä!

Facebook - ryhmä Metayliopisto

Twitter-viestejä

Metauniversity.net

Esimerkkitapauksia systeemijattelusta

[Runsaasti ilmaista aineistoa löytyy internetistä.](http://www.pearltrees.com/erkkilaitila/metayliopisto/id15630923)

<http://www.pearltrees.com/erkkilaitila/metayliopisto/id15630923>

